

SİVİL İTAATSİZLİKTE SOSYAL MEDYANIN ETKİSİ

Ebubekir Kaba¹⁹

ÖZET

İnsanlar eşitlik, özgürlük gibi birtakım değerlerini kısıtladıklarını düşündükleri yasaya veya adil bir yönetici olmadıklarını, görevini layıkıyla yerine getirmediklerini düşündükleri iktidara itaat etmek istemezler ve bu yasaya veya iktidara karşı bir direnişte bulunurlar. Bu direnişler birçok şekilde gerçekleşmektedir. Bu çalışmada bir pasif direnme modeli olan sivil itaatsizlik modeli literatür taraması yapılarak tarihte meydana gelmiş örnekleriyle incelenmiştir. Çalışmanın amacı internetin yaygınlaşmasıyla birlikte hayatımıza giren, binlerce insanın anında iletişime geçebildiği sosyal ağların sivil itaatsizlikteki rolüne dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: *Direnme, İnternet, Sivil İtaatsizlik, Sosyal Medya*

---

¹⁹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi

İnsanların direnişlerinde yani sivil itaatsizliklerinde başarılı olabilmeleri için kendileri ile aynı düşünceye sahip diğer insanlarla etkileşime geçerek örgütlenmeleri, büyük bir topluluk haline gelmeleri gerekmektedir. Ancak bu şekilde büyük kitlelere ulaşan topluluklar amaçlarına ulaşmaya daha yakındır. Çalışmanın asıl konusu olan sivil itaatsizlikte sosyal medyanın etkisi bu noktada karşımıza çıkmaktadır.

Teknolojinin günümüzdeki kadar gelişmiş olmadığı dönemlerde insanların birbirleriyle iletişime geçmesi oldukça güç ve maliyetlidir. Birbirleriyle iletişime geçemeyip kendi saflarına insan çekemeyen bu eylemciler küçük ölçekli azınlıklar halinde kalmış ve amaçlarına pek ulaşamamışlardır. Ancak teknolojinin gelişimi ve beraberinde internet, sosyal medya gibi kavramların hayatımıza girişiyle insanlar saniyeler içerisinde binlerce insana sesini duyurup onlarla iletişime geçmiştir. Sosyal medyanın bu etken gücünü kullanarak örgütlenen insanların eylemleri daha büyük çaplı ve uzun süreli olmuştur. Sosyal medya vasıtasıyla örgütlenerek sivil itaatsizlikte bulunan kişiler buldukları ülke hatta dünya geneline seslerini duyurmayı başarmışlardır. Bu gücü etken kullanamaya gruplar ise seslerini duyuramadan bastırılmıştır.

KAYNAKÇA

- Altunel, M. (2011), Sivil İtaatsizlik ve Mohandas K. Gandhi. TBB Dergisi, 93, 443-457.
- Anbarlı, Ş. (2001) "Bir Pasif Direnme Modeli Olarak Sivil İtaatsizlik", C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2(1), ss. 319-328
- Babacan, E. (2015). Sosyal Medya ve Gençlik. İstanbul: Açılım Kitap.
- Günaydın, G. G. (2016). Hukuk, Devlet, Şiddet(sizlik): Sivil İtaatsizlik, Erişim: https://www.researchgate.net/profile/Gazi_Giray_Guenaydin/publication/288839829_Hukuk_Devlet_Siddetsizlik_Sivil_Itaatsizlik/links/5945911ea6fdccb93abb09a/Hukuk-Devlet-Siddetsizlik-Sivil-Itaatsizlik.pdf
- Eraslan, L. (2016). Sosyal Medyayı Anlamak. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık

- Ökçesiz, H. (1994). Sivil İtaatsizlik, AFA Yayınları
- Resulođlu G., S (2014) Arap Baharı. Toplumsal Hareketler ve Sosyal Medya, Yüksek Lisans Tezi, T.C Doğuş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul
- Semiz, Y. (2010). Türk Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta Vicdanı Ret. Seçkin Yayıncılık.
- Telli, A. (2012). “Mısır Devrimi’nde Sosyal Medyanın Rolü”. Bilge Strateji, 4 (7), 65-91.
- Thoreau, H. D., Gandhi, M., Arslan, C. H., & Ünsal, F. (1997). Sivil İtaatsizlik ve Pasif Direniş. Vadi Yayınları.
- Topak, S. Tayfun (2014), “Sivil Toplum Kuruluşları ve Sosyal Medya Bağlamında “Renkli Devrimler” ve “Arap Baharı” Süreçlerinin Karşılaştırmalı Analizi”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 9 (3), 233-254
- Yılmaz, S. (2001) Demokratik Hukuk Devletinde Sivil İtaatsizlik Olgusu, Erişim: http://www.umut.org.tr/UserFiles/Files/Document/document_03_SibelY%C4%B1lmaz_demokratik%20hukuk%20devletinde%20sivil%20itaatsizlik%20olgusu.pdf